
Obsah

I	ÚVOD	15
II	PODNIKATEL PŘI OCHRANĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	21
1	Několik poznámek k právnímu postavení vlastníka a podnikatele ve vztahu k ochraně životního prostředí.....	21
1.1	Vymezení pojmů.....	21
1.2	Předpoklady pro činnost	23
1.3	Absence morálního substrátu právní regulace	24
1.4	Kompenzace ztrát vlastníka.....	25
1.5	Círky a náboženské společnosti jako vlastníci (podnikatelé) ve vztahu k ochraně životního prostředí.....	25
1.6	Nové zásady práva životního prostředí.....	26
1.6.1	<i>Uměřenost – přiměřenost (proporcionalita)</i>	26
1.6.2	<i>Reálnost - uskutečnitelnost</i>	28
1.7	Hypertrofie (nejen) práva	28
1.8	Závěr a shrnutí.....	29
2	Podnikatelé, obce a životní prostředí	30
2.1	Úvodem.....	30
2.2	Vymezení pojmu podnikatel a podnikání	30
2.3	Obce a jejich povinnost péče o všestranný rozvoj území	35
2.4	Obce jako zakladatelé a společníci obchodních korporací.....	40
2.4.1	<i>Zřizování obchodních společností s účastí obcí</i>	45
2.4.2	<i>Rozhodovací procesy v obchodních společnostech s účastí obcí</i>	48
2.5	Výhody a rizika využívání právní formy obchodní společnosti při činnosti obcí	52
2.6	Závěry.....	54
3	Podnikatel a pracovní prostředí	54
3.1	Pojem pracovní prostředí	54
3.2	Právní zakotvení pracovních podmínek.....	56
3.3	Postavení zaměstnavatele ve vztahu k pracovním podmínkám.....	60
4	Hospodářská soutěž a ochrana životního prostředí.....	62
4.1	Výchozí úvahy	62
4.2	Skutkové podstaty ohrožení zdraví nebo životního prostředí.....	63
5	Zásada „znečišťovatel platí“ aneb jak je to doopravdy.....	65
III	ÚSTAVNĚPRÁVNÍ VÝCHODISKA	75
6	Ústavnoprávně principy obmedzenia vlastníckeho práva z dôvodu ochrany životného prostredia	75
6.1	Vlastnícke právo ako predmet medzinárodnej a ústavnoprávnej ochrany.....	75

6.2	Právo na pokojné užívání majetku	79
6.3	Právo státu na zásah do práva na pokojné užívání majetku - kritériá..	85
6.4	Právo státu upravit' zákonem užívání majetku v súlade so všeobecným záujmom	92
6.5	Právo nebyť zbavený majetku	98
7	Ústavní zásada „vlastnictví zavazuje“ v ochraně životního prostředí	106
7.1	Úvod	106
7.2	Koncepce omezenosti vlastnického práva	108
7.3	Úvahy o zásadě „vlastnictví zavazuje“ ve vztahu k ochraně životního prostředí	109
7.4	Závěr	113
8	Limity práva na priaznivé životné prostredie pri výkone slobody podnikania	114
8.1	Úvodné poznámky	114
8.2	Právna úprava Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobód a prístup Rady Európy	117
8.3	Sloboda podnikania	119
8.4	Prístup slovenskej a českej súdnej judikatúry k stretu práva na podnikania s právom na priaznivé životné prostredie	121
8.5	Záver	131
IV	OMEZENÍ VLASTNICKÉHO PRÁVA IMISEMI	133
9	Sousedské vztahy a podnikání	133
9.1	Závěry	145
10	Výkon práva vlastníka na ochranu před rušením jeho práva	146
10.1	Úvod	146
10.2	Hmotněprávní východiska	147
10.3	Procesní zajištění ochrany vlastnického práva	148
10.4	Výkon rozhodnutí ukládajícího povinnost zdržet se rušení	149
10.5	Zohlednění obtíží při zajištění eliminace imisí	152
10.6	Shrnutí	154
11	Privilegované imise vs. ústavní a veřejnoprávní základy ochrany životního prostředí	155
11.1	Základní zásady ochrany životní prostředí	155
11.2	Úvodní poznámky	155
11.3	Ochrana obtěžovaného vlastníka v režimu soukromoprávních a veřejnoprávních předpisů	158
11.4	Závěr	167
12	Znečišťovatel životního prostředí aneb vlastnictví zavazuje: Vybrané problémy	169
12.1	Úvodem	169
12.2	Případ z aplikační praxe	169

12.3	Vynutitelnost práva na ochranu před hlukem z úředně schváleného provozu dle NOZ.....	171
12.4	Ochrana osobnostních práv.....	173
12.5	Závěrem	175
13	Zemědělský podnikatel a obtěžování zápachem – vybrané právní aspekty.....	175
13.1	Úvod.....	175
13.2	Regulace pachových látek v zákoně č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší.....	177
13.3	Regulace pachových látek v zákoně č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší.....	178
13.4	Regulace pachových látek v zákoně č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění.....	182
13.5	Závěr.....	183
14	Regulace malých zdrojů znečišťování životního prostředí.....	184
14.1	Úvod.....	184
14.2	Regulace malých zdrojů znečišťování ovzduší.....	185
14.2.1	<i>Regulace v rámci územně plánovací a stavební činnosti</i>	186
14.2.2	<i>Povinnosti provozovatelů malých zdrojů</i>	187
14.2.3	<i>Výrobkový přístup</i>	190
14.3	Regulace malých zdrojů znečišťování vod.....	192
14.3.1	<i>Regulace v rámci územně plánovací a stavební činnosti</i>	192
14.3.2	<i>Povinnosti provozovatelů malých zdrojů</i>	192
14.3.3	<i>Výrobkový přístup</i>	195
14.4	Závěr.....	196
15	Kompenzace vlastníkům za zhoršení jejich životního prostředí	198
15.1	Zhoršování životního prostředí vlastníka	198
15.2	Způsob kompenzace - současný stav	200
15.2.1	<i>Poplatky</i>	200
15.2.2	<i>Občanský zákoník</i>	205
15.2.3	<i>Dobrovolné nástroje</i>	206
15.3	Způsob kompenzace - zahraniční úprava a budoucí vývoj.....	208
15.4	Závěry.....	209
V	OMEZENÍ VLASTNICKÉHO PRÁVA Z DŮVODU ZVÝŠENÉ OCHRANY SLOŽEK ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	211
16	Stát jako vlastník pozemků při ochraně národních parků.....	211
16.1	Úvod – vlastníci pozemků na území národních parků.....	211
16.2	Pozemky v národních parcích ve vlastnictví státu.....	211
16.3	Vlastnictví pozemků na území národního parku jako nástroj ochrany přírody	214
16.4	Závěr.....	219
16.5	Příloha č. 1.....	220
16.6	Příloha č. 2.....	220

17	Evropsky významné lokality a omezení vlastníků dotčených pozemků.....	221
17.1	Úvodem.....	221
17.2	Vytváření soustavy Natura 2000 v České republice	222
17.3	Vytváření sítě evropsky významných lokalit z pohledu vlastníka dotčených pozemků	227
17.4	Evropsky významné lokality a omezení vlastníků dotčených pozemků	231
17.4.1	<i>Evropsky významné lokality zařazené do národního seznamu – předběžná ochrana.....</i>	232
17.4.2	<i>Evropsky významné lokality zařazené do evropského seznamu – tzv. „základní ochrana“.....</i>	235
17.5	Vyhlášení EVL za zvláště chráněné území	236
17.5.1	<i>Návrh na vyhlášení zvláště chráněného území.....</i>	237
17.5.2	<i>Řízení o vypořádání námitek vlastníků dotčených pozemků k návrhu na vyhlášení zvláště chráněného území.....</i>	238
17.5.3	<i>Omezení vlastníků pozemků nacházejících se ve zvláště chráněném území... </i>	240
17.5.4	<i>Lhůta pro vyhlášení EVL za zvláště chráněná území.....</i>	240
17.6	Závěry.....	242
18	Postavení a role pozemkových spolků v ochraně životního prostředí	243
19	Veřejné užívání lesa a přístup do krajiny.....	251
19.1	Úvod	251
19.2	Veřejné užívání lesa	253
19.3	Přístup do krajiny.....	258
19.4	Les a volná krajina jako veřejný statek.....	261
19.5	Závěrem	262
20	Postavení vlastníka lesa při naplňování státní lesnické politiky.....	263
20.1	Úvod	263
20.2	Pojem lesa a kategorie lesa	264
20.3	Vlastnictví lesa.....	265
20.4	Lesnická politika a státní lesnická politika	266
20.5	Závěr.....	268
21	Polský model myslivosti a vlastnictví honebních pozemků.....	268
21.1	Utváření polského modelu myslivosti	268
21.2	Platný model polské myslivosti.....	270
21.3	Utváření honiteb	271
21.4	Nález Ústavního tribunálu	273
21.5	Závěr.....	278
22	Postavení vlastníka při nakládání s dřevinami rostoucími mimo les.....	279
22.1	Úvod	279
22.2	Koncepce vlastnického práva podle NOZ.....	280

22.3	Právní režim dřevin rostoucích mimo les	281
22.4	Závěr.....	285
23	Včelař při ochraně životního prostředí	286
24	Nápravná, ochranná a zvláštní opatření v odpovědnosti chovatelů se zájmovými organismy.....	296
24.1	Úvod	296
24.2	Vymezení pojmů.....	296
24.3	Nápravná, ochranná a zvláštní opatření v odpovědnosti chovatelů se zájmovými organismy.....	298
24.4	Úvahy de lege ferenda.....	301
24.5	Závěr.....	302
25	Vlastník a chovatel týraného zvířete.....	304
25.1	Úvod	304
25.2	Vymezení pojmů vlastník a chovatel	305
25.3	Základní nastínění kompetencí správních orgánů.....	307
25.4	Odborné vyjádření.....	308
25.5	Návrh na nařízení zvláštního opatření	310
25.6	Finanční zajištění zvláštních opatření.....	312
25.7	Závěr.....	315
26	Práva a povinnosti oprávněného k nakládání s vodami ve vztahu k ochraně vod	316
26.1	Úvod	316
26.1.1	<i>Obecné vymezení</i>	316
26.2	Vývoj právní úpravy	318
26.3	Nakládání s vodami.....	320
26.3.1	<i>Obecná charakteristika</i>	320
26.3.2	<i>Právní režim nakládání s vodami</i>	321
26.4	Práva a povinnosti oprávněného k nakládání s vodami.....	323
26.4.1	<i>Oprávněný k nakládání s vodami</i>	323
26.4.2	<i>Práva a povinnosti ve vztahu ke časovým limitům nakládání s vodami</i>	323
26.4.3	<i>Další práva oprávněného k nakládání s vodami</i>	325
26.4.4	<i>Povinnosti oprávněného k nakládání s vodami</i>	326
26.5	Závěr.....	328
27	Právní rámec vlastnictví a využívání genetických zdrojů v Evropské unii a v České republice	329
27.1	Úvod	329
27.2	Genetické zdroje.....	332
27.3	Vlastnictví genetických zdrojů.....	341
27.4	Využívání genetických zdrojů	345
27.5	Závěr.....	354

VI	PODNIKATEL A VLASTNÍK VE SPRÁVNÍCH PROCESECH S VLIVEM NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	357
28	Vlastník nemovitostí ve správních procesech v oblasti životního prostředí.....	357
28.1	Základní východiska.....	357
28.2	Vlastníci nemovitostí a proces posuzování vlivů na životní prostředí.....	358
28.2.1	<i>Vlastníci nemovitostí a posuzování vlivu koncepcí na životní prostředí.....</i>	<i>358</i>
28.2.2	<i>Vlastníci nemovitostí a posuzování vlivu záměrů na životní prostředí.....</i>	<i>361</i>
28.3	Vlastníci nemovitostí a správní řízení v oblasti životního prostředí....	363
29	One-stop-shop: k významu EIA v rámci integrovaného povoloovacího procesu.....	368
29.1	Úvod.....	368
29.2	K významu procesu EIA.....	369
29.3	Navazující správní řízení a možnosti integrace.....	373
29.4	Závěr.....	374
30	Význam procesu EIA při dodatečném povolení stavby ve vlastnictví podnikatele.....	374
30.1	Úvod.....	374
30.2	Proces EIA při dodatečném povolování stavby.....	376
30.3	Případy „Lakovna IMPACT INDUSTRY“ a „Zinkovna AZOS Nymburk“.....	377
30.3.1	<i>Skutkové okolnosti lakovny Impact Industry.....</i>	<i>377</i>
30.3.2	<i>Skutkové okolnosti zinkovny AZOS.....</i>	<i>379</i>
30.4	Vybrané právní problémy obou případů.....	380
30.4.1	<i>Zhodnocení podmínek stanoviska EIA pro fázi přípravy a realizace.....</i>	<i>380</i>
30.4.2	<i>Pojetí principu prevence při dodatečném povolení stavby.....</i>	<i>382</i>
30.4.3	<i>Zásada účasti veřejnosti při dodatečném povolení stavby posuzované v procesu EIA.....</i>	<i>384</i>
30.5	Závěr.....	386
31	Postavení vlastníka studny při realizaci nového vodního zdroje podzemní vody v sousedství.....	387
31.1	Vymezení problematiky.....	387
31.2	Právní úprava týkající se provádění průzkumných hydrogeologických vrtů a vrtaných studní.....	388
31.2.1	<i>Průzkumný hydrogeologický vrt.....</i>	<i>388</i>
31.2.2	<i>Vrtaná studna.....</i>	<i>390</i>
31.3	Úvahy de lege ferenda.....	391
32	Postavení zemědělského podnikatele v soudním přezkumu územních plánů.....	394
32.1	Úvod.....	394
32.2	Pojem zemědělského podnikatele, práva k zemědělské půdě z pohledu soukromého práva.....	395

32.3	Aktivní žalobní legitimace zemědělského podnikatele.....	396
32.3.1	<i>Zemědělský podnikatel jako nositel věcných práv k půdě</i>	397
32.3.2	<i>Zemědělský podnikatel jako pachtýř (nájemce) půdy</i>	401
32.3.3	<i>Zemědělské podnikatele sdružení do spolku</i>	402
32.4	Závěr.....	406
33	Postavení podnikatele ve vyvlastňovacím řízení z environmentálních důvodů.....	406
33.1	Úvod.....	407
33.2	Vyvlastnění ve prospěch podnikatele	408
33.2.1	<i>Obecně</i>	408
33.2.2	<i>Účely vyvlastnění</i>	410
33.2.3	<i>Odlíšnosti vyvlastňovacího řízení</i>	413
33.3	Podnikatel jako vyvlastňovaný.....	414
33.3.1	<i>Východiška</i>	414
33.3.2	<i>Pokles ceny zbyvajících majetku</i>	415
33.3.3	<i>Další otázky</i>	418
33.3.4	<i>„Sankční“ vyvlastnění kulturních památek</i>	419
33.4	Závěry.....	421
VII	ZÁVĚRY	423
VIII	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	427
	Právní předpisy	427
	Ostatní zkratky.....	428
IX	LITERATURA A DALŠÍ POUŽITÉ ZDROJE	431
	Monografie	431
	Odborné články, příspěvky ve sbornících a další odborné zdroje	437
X	KOLEKTIV AUTORŮ	445
XI	RESUMÉ	449